

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 582/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **FAIRMOUNT MANAGEMENT LIMITED**, IČO 05822100, Great Portland Street 167 – 169, Londýn W1W 5PF, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, zastúpenej Momentum legal s.r.o., Bazová 6A, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 31K/30/2023 zo 6. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. septembra 2024 a doplnenou 27. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením mestského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada o priznanie náhrady trov konania.

2. Sťažovateľka zároveň podáva návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia mestského súdu do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka má pohľadávku voči úpadcovi [REDACTED] na majetok ktorého vyhlásil mestský súd konkurz a ustanovil správcu podstaty [REDACTED]. Sťažovateľka prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy slovensko.sk (ďalej len „portál“) po vyplnení údajov správcu zadala (podľa jej názoru) príslušnú elektronickú službu – podávanie prihlášky zabezpečenej pohľadávky, kde sa jej zobrazil elektronický formulár, ktorý vyplnila, následne autorizovala a odoslala do elektronickej schránky

správca konkurznej podstaty úpadcu. Uvedeným spôsobom podala dve prihlášky. Správca predložil podania sťažovateľky mestskému súdu na rozhodnutie, že sa na ne neprihliada ako na prihlášky podľa § 30 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“), keďže sťažovateľka nepoužila správny elektronický formulár. Použitie formulára podľa § 28 ods. 7 zákona o konkurze je podľa správca zmatečné a nepreskúmateľné a aplikuje sa na inú situáciu. Odkázal, že zákon o konkurze, ako aj portál na tento účel rozoznáva prihlášku pohľadávky, resp. súhrnnú prihlášku nezabezpečených pohľadávok.

4. Mestský súd sa s názorom správca stotožnil, napadnutým uznesením určil, že sa na obe podania sťažovateľky neprihliada ako na prihlášky. V odôvodnení napadnutého uznesenia po citácii právnych predpisov v podstatnom uviedol, že sťažovateľka doručila správcovi prihlášku na nesprávnom formulári, zároveň označila dlžníka a obligačného dlžníka ako rovnaké osoby v rozpore s § 28 ods. 7, § 28 ods. 2 a § 29 ods. 1 zákona o konkurze, preto dospel k záveru, že prihlášky neboli podané spôsobom podľa § 28 ods. 2 zákona o konkurze, a preto sa na ne v zmysle § 29 ods. 1 zákona o konkurze neprihliada.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uvádza, že prihlásila svoje pohľadávky prostredníctvom portálu, vyplnila elektronický formulár, priložila k nemu podklady, autorizovala ho a odoslala do elektronickej schránky správca konkurznej podstaty úpadcu. Keďže jej pohľadávky boli zabezpečené záložným právom k nehnuteľnostiam úpadcu, záložným právom k obchodnému podielu v spoločnosti úpadcu, záložným právom k obchodnému podielu v spoločnosti záložcu (osoby odlišnej od úpadcu) a záložným právom k pohľadávkam úpadcu, z portálom ponúkaných možností služieb – podávanie prihlášky pohľadávky, podávanie prihlášky zabezpečenej pohľadávky a podávanie súhrnnej prihlášky pohľadávok, si zvolila službu – podávanie prihlášky zabezpečenej pohľadávky. Vychádzala pritom aj z popisu tejto služby na portáli, ako aj z informácií na webovej adrese Registra úpadcov. Na základe uvedených skutočností tak bola sťažovateľka toho názoru, že vybraná služba zodpovedá požiadavke použiť na prihlásenie pohľadávok „na to určený elektronický formulár“.

6. Poukazuje na poučenie uznesenia o vyhlásení konkurzu, ktoré neobsahuje pokyn vo vzťahu ku konkrétnemu formuláru, ktorý sa má pre prihlásenie pohľadávky použiť. Poučenie zodpovedá ustanoveniu § 28 ods. 2 zákona o konkurze, podľa ktorého sa prihláška podáva elektronicky prostredníctvom „na to určeného formulára“ podľa osobitného predpisu. Zákon pritom nešpecifikuje, aký konkrétny formulár má byť použitý pre prihlásenie pohľadávok do konkurzu. V prípade zahraničného veriteľa je osobitným predpisom nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (ďalej len „nariadenie“), ktoré v čl. 55 stanovuje postup prihlasovania pohľadávok zahraničných veriteľov. Cieľom európskej úpravy je uľahčiť zahraničným veriteľom prístup k cezhraničnému vymáhaniu pohľadávok, a preto vnútroštátne právo nesmie stanoviť prísnejšie pravidlá pre prihlasovanie pohľadávok, resp. požadovať poskytnutie väčšieho rozsahu informácií nad rámec čl. 55 ods. 2 nariadenia. Či už zahraničný veriteľ podá prihlášku podľa práva štátu, v ktorom sa insolvenčné konanie začalo, alebo podľa nariadenia, poskytne pri prihlásení pohľadávky správcovi údaje v rozsahu stanovenom nariadením.

7. Sťažovateľka argumentuje tým, že ak by aj použitý formulár nebol správny, neexistuje zákonná úprava, ktorá by bližšie špecifikovala vyplnením a podaním ktorého konkrétneho formulára je splnená požiadavka prihlásenia pohľadávky do konkurzu „podľa zákona“. Jej podanie spĺňalo náležitosti zákona o konkurze, a keďže v jej prípade ide o zahraničného veriteľa, aj minimálne požiadavky nariadenia. Preto považuje za formalistické, byrokratické a šikanózne poprieť možnosť sťažovateľky uplatniť si pohľadávku len z dôvodu zakliknutia údajne nesprávneho elektronického formulára. V tejto súvislosti odkazuje na judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 100/2019), ktorá sa odklonila od prílišného formalizmu, a na odlišnú rozhodovaciu prax samotného mestského súdu (87R/3/2023).

8. Mestský súd v napadnutom uznesení nezohľadnil právnu úpravu nariadenia ani judikatúru všeobecných súdov či ústavného súdu, čo zakladá jeho arbitrárnosť. Zároveň sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nedostatočne odôvodnené. Jeho vydaním jej bol odmietnutý prístup k súdu.

9. Sťažovateľka nemala ani možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy), keďže mestský súd vychádzal výlučne z vyjadrení správcu, osvojil si ich bez náležitého preskúmania veci.

10. Napadnutý postup mestského súdu má zároveň nezvratný dopad na možnosť uspokojenia pohľadávok sťažovateľky (čl. 20 ods. 1 ústavy).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru), práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny) a práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) napadnutým uznesením mestského súdu o určení, že na podania sťažovateľky sa neprihliada ako na prihlášky z dôvodu nesplnenia zákonom požadovaných náležitostí (§ 29 ods. 1 v spojení s § 28 ods. 2 a 7 zákona o konkurze), konkrétne v podobe nesprávneho formulára a zároveň označenia dlžníka a obligačného dlžníka ako rovnaké osoby.

12. Sťažovateľka spochybňuje právne závery mestského súdu, a teda namieta arbitrárnu a formalistickú interpretáciu a aplikáciu relevantných ustanovení zákona o konkurze, neprihliadanie na nariadenie a nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia. Zároveň namieta nemožnosť vyjadriť sa k veci a nezvratnú nemožnosť uspokojenia pohľadávok. Podstatou je rozdielne právne nazeranie mestského súdu a sťažovateľky na následky podania prihlášky na nesprávnom elektronickom formulári. Sťažovateľka pritom svoju argumentáciu podopiera judikatúrou ústavného súdu odsudzujúcou prílišný formalizmus pri podávaní prihlášok do konkurzu.

13. Ústavný súd v náleze sp. zn. I. ÚS 100/2019 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 25/2019 (obdobne aj IV. ÚS 141/2019, IV. ÚS 25/2020) okrem iného vyslovil, že pokiaľ portál umožnil podanie prihlášky pohľadávky sťažovateľky elektronicky a vytvoril na to určený formulár, ktorý sťažovateľka riadne vyplnila a riadne autorizovala a následne doručila správcovi, potom túto prihlášku nie je možné odmietnuť z dôvodu, že vzhľad formulára vyplneného sťažovateľkou na portáli sa nezhoduje so vzhľadom vzoru tlačiva na podávanie prihlášok podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „vyhláška“), s odvolaním sa na prísne formálne posudzovanie prihlášky. Sťažovateľka postupovala *lege artis* a nemôže niesť zodpovednosť za to, že portál poskytuje jeho užívateľom nevyhovujúce elektronické formuláre, resp. že majú nedostatky. Portál bol vytvorený štátom v záujme elektronickej úradnej komunikácie s ktorýmkoľvek orgánom verejnej moci, preto orgány verejnej moci sú povinné akceptovať komunikáciu prostredníctvom portálu, ako aj formuláre, ktoré sú tam k dispozícii na využitie aj v prípade, že vykazujú nedostatky. Zodpovednosť za nedostatky formulárov tam zverejnených a poskytnutých na elektronickú komunikáciu nemožno prenášať na subjekty, ktoré prostredníctvom portálu komunikujú.

14. Ústavný súd aj v aktuálnom náleze sp. zn. II. ÚS 227/2024 z 24. septembra 2024 odmietol postup okresného súdu, ktorý rozhodol o neprihliadaní na prihlášku, ktorá nebola podaná na predpísanom elektronickom tlačive, ktoré možno nájsť na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. V tejto veci išlo o situáciu, keď okresný súd vyzval veriteľov úpadcu, aby svoje prihlášky uplatnili na konkrétnych neaktuálnych tlačivách, pod hrozbou toho, že sa na ne inak nebude prihliadať, a následne, keď sťažovateľ podal prihlášku na tlačive, na ktoré ho súd výslovne vyzval, tak ho posúdil ako neaktuálne, teda také, na ktoré sa neprihliada. Ústavný súd preto takýto postup súdu vyhodnotil ako procesný cynizmus, ktorým došlo v konečnom dôsledku k porušeniu procesných a zároveň aj hmotných práv sťažovateľa, pretože sťažovateľ rešpektujúci pokyny súdu podal svoju prihlášku na neaktuálnom tlačive, čo mu následne ten istý súd vytkol, čím okresný súd znemožnil sťažovateľovi prístup k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemôžu obstať, resp. z dôvodov, ktoré sám zapríčinil.

15. Ako už z uvedeného vyplýva, podstatou prerokúvanej veci nie je neprihliadanie na podanie sťažovateľky ako na prihlášku z dôvodu, že vzhľad elektronického formulára nezodpovedá vzoru tlačiva na podávanie prihlášok podľa príloh vyhlášky. Napokon s účinnosťou od 17. júla 2022 došlo k zmene právnej úpravy prihlasovania pohľadávok, v rámci ktorej sa zaviedla nová forma a spôsob prihlasovania pohľadávok (elektronizácia procesu) a došlo k vypusteniu príslušných príloh (č. 4 až 6, pozn.) k vyhláške (porov. Dôvodová správa k vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 205/2022 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Do konkurzného konania je možné použiť len elektronický formulár verejne dostupný prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy <https://www.slovensko.sk/sk/> (porov. vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, I. ÚS 512/2023). Sťažovateľka nenamieta ani nesprávne poučenie mestského súdu v uznesení sp. zn. 31K/30/2023 zverejnenom v Obchodnom vestníku 11. júna 2024 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka sťažovateľky.

16. Ústavný súd sa napr. aj v uznesení sp. zn. IV. ÚS 145/2022 z 23. marca 2022 obsérne zaoberal (v rámci *obiter dictum*) otázkou ústavnej konformnosti postupu okresného súdu z pohľadu prípadného nadmerného formalizmu. Konštatoval, že konkurzné (a reštrukturalizačné) konanie predstavujú osobitný spôsob vymáhania pohľadávok veriteľov, preto zákon o konkurze upravuje špecifický postup uplatňovania práva odlišný od všeobecného civilného procesu, a to formou prihlášky pohľadávky, ktorá musí spĺňať zákonom predpísané formálne a obsahové náležitosti, inak pohľadávku v konkurze a reštrukturalizácii nemožno uspokojiť. Proces prihlasovania pohľadávok podľa zákona o konkurze je formalizovaný a štandardizovaný a prejavuje sa v ňom formalisticko-byrokratický prístup, ktorý je typický pre toto osobitné konanie. Pohľadávku je potrebné prihlásiť (i) na zákonom (vyhláškou) predpísanom tlačive (v okolnostiach prerokúvanej

veci zákonom predpísanom elektronickom formulári, pozn.) a (ii) v rámci tlačiva prihlášky vyplniť všetky zákonom požadované náležitosti. Na rovnakých princípoch a pravidlách sú založené aj iné konania (napr. na úseku obchodného registra, registra partnerov verejného sektora a pod.). V tejto súvislosti je potrebné poukázať na zásadu, podľa ktorej právo patrí bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*). V zmysle tejto zásady práva patria len tým, ktorí svoje oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Zároveň úlohou správcu ani konkurzného súdu nie je reparovať nedostatky prihlášky. Ide tu o výsostné právo a zodpovednosť prihlasovaného veriteľa za úplné vyplnenie prihlášky a jej právnu perfektnosť. Z povahy konkurzného konania, zvlášť procesu (štádia) prihlasovania pohľadávok vyplýva, že súd nemá taký široký priestor na elimináciu formalizmu ako pri všeobecnom civilnom procese v režime Civilného sporového poriadku. Nemožno však vylúčiť existenciu určitých prejavov formalizmu, ktoré je potrebné odmietnuť a ústavnoprávne sankcionovať, pretože sa vymykajú aj samotnému formálnemu chápaniu konkurzného konania a osobitne štádia prihlasovania pohľadávok (ústavný súd odmietol formalizmus napríklad v už v tomto uznesení spomínaných veciach sp. zn. II. ÚS 165/2019, IV. ÚS 141/2019, pozn.). Pre konkurzné (reštrukturalizačné) konanie, resp. jeho jednotlivé etapy je typický zúžený priestor posudzovania formalizmu (porov. IV. ÚS 145/2022).

17. V súvislosti s posudzovaním napadnutého uznesenia ústavný súd pripomína, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek novej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri ktorých vydaní súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Inými slovami, úlohou ústavného súdu nie je preskúmať to, ktorá z viacerých do úvahy prichádzajúcich interpretačných alternatív je správna, pretože jeho poslanie sa obmedzuje výlučne na posúdenie ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia cez prizmu posúdenia porušenia základného práva a slobody, t. j. či rozhodnutie súdu alebo iného orgánu verejnej moci nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti a či je náležité odôvodnené (porov. napr. IV. ÚS 145/2022).

18. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že správca mestskému súdu oznámil, že sťažovateľka si prihlásila pohľadávky na elektronickom formulári podľa § 28 ods. 7 zákona o konkurze (ktorý vyžaduje označenie obligačného dlžníka, ktorý je odlišný od úpadcu, a uvedenie dlžníka, ktorého majetok je zabezpečený pohľadávkou voči inej osobe, ako je úpadca), v ktorom označila dlžníka a obligačného dlžníka ako rovnaké osoby, pričom zákon o konkurze, ako aj portál verejnej správy na tento účel rozoznáva prihlášku pohľadávky (resp. súhrnnú prihlášku nezabezpečených pohľadávok) a použitý formulár sa aplikuje na iné situácie (bod 2 napadnutého

uznesenia). Mestský súd bol toho názoru, že sťažovateľka doručila správcovi prihlášku pohľadávky na nesprávnom formulári, v rámci ktorého zároveň označila dlžníka a obligačného dlžníka ako rovnaké osoby v rozpore s ustanovením § 28 ods. 7 zákona o konkurze, a dospel k záveru, že v danom prípade prihlášky neboli podané spôsobom podľa § 28 ods. 2, a teda v zmysle § 29 ods. 1 zákona o konkurze, preto sa na takéto prihlášky neprihliada (bod 24 napadnutého uznesenia).

19. Ústavný súd z predložených prihlášok pohľadávok sťažovateľky zistil, že boli elektronicky podané advokátom sťažovateľky na formulári „*Prihláška pohľadávky zabezpečenej majetkom tretej osoby podľa § 28 ods. 7 zákona o konkurze*“, v ktorom boli uvedené identifikačné údaje dlžníka, veriteľa, zástupcu veriteľa, obligačného dlžníka, právny dôvod vzniku pohľadávky, jej istina a príslušenstvo a zabezpečovacie práva.

20. Podľa § 28 ods. 7 zákona o konkurze v konkurze uplatňuje svoju pohľadávku prihláškou aj veriteľ, ktorý má pohľadávku voči inej osobe ako úpadcovi, ak je zabezpečená zabezpečovacím právom vzťahujúcim sa na majetok úpadcu. Takýto veriteľ môže byť v konkurze uspokojený iba z výťažku získaného speňažením majetku, ktorý zabezpečuje jeho pohľadávku, pričom hlasovacie práva na schôdzi veriteľov môže vykonávať iba v rozsahu, v akom jeho pohľadávka bude pravdepodobne uspokojená z majetku, ktorým je zabezpečená.

21. Ústavný súd považuje za podstatné pripomenúť, že k vysloveniu porušenia práv sťažovateľov v súvislosti s formalistickým záverom všeobecných súdov o neprihliadaní na podania sťažovateľov ako na prihlášky pristúpil za okolností, kedy sťažovatelia postupovali *lege artis*, a bol toho názoru, že nemôžu niesť zodpovednosť za to, že portál poskytuje jeho užívateľom nevyhovujúce elektronické formuláre, resp. že majú nedostatky.

22. Podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať postup advokáta sťažovateľky za postup *lege artis*. Označenie zvoleného formulára a znenie príslušného ustanovenia zákona o konkurze v spojení s existenciou troch elektronických formulárov slúžiacich na prihlásenie pohľadávky do konkurzu mohlo u advokáta sťažovateľky vzbudiť pochybnosť o jeho správnosti. A to napriek v ústavnej sťažnosti uvádzanému popisu služby a informáciám uvedeným v Registri úpadcov, ktoré nič nemenia na citovanej právnej úprave. V prerokúvanej veci teda nejde o prípad, kedy by bola na sťažovateľku (resp. jej advokáta) prenesená zodpovednosť za existenciu nevhodných formulárov na portáli verejnej správy. Možno konštatovať, že samotný výber konkrétneho formulára (z troch prichádzajúcich do úvahy) je zodpovednosťou sťažovateľky (resp. jej advokáta).

23. S prihliadnutím na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, ako aj skutočnosť, že úlohou správcu ani konkurzného súdu nie je reparovať prípadné nedostatky prihlášky, nevykazuje právny záver mestského súdu, že prihlášky neboli podané spôsobom podľa § 28 ods. 2 zákona o konkurze, a teda v zmysle § 29 ods. 1 zákona o konkurze sa na ne neprihliada, znaky svojvôle. Napadnuté uznesenie nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené, keďže, ako vyplýva z bodu 18 tohto uznesenia, obsahuje dôvody rozhodnutia mestského súdu.

24. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, že mestský súd neprihliadal na právnu úpravu nariadenia, si ústavný súd v prvom rade overil, že v súlade s čl. 3 a čl. 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia (recitál 87 nariadenia).

25. Použitie štandardného formulára prihlášky pohľadávok podľa čl. 55 ods. 1 nariadenia (v spojení s prílohou II vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1105 z 12. júna 2017, ktorým sa ustanovujú formuláre uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 o insolvenčnom konaní, pozn.) je pre zahraničných veriteľov výhodné, pretože potreba právnej pomoci je pri vyplnení formulára minimálna, ak vôbec potrebná. Formulár obsahuje informácie stanovené čl. 55 ods. 2 nariadenia, pričom právne poriadky členských štátov nemôžu požadovať väčší rozsah informácií.

25.1. Právo zahraničného veriteľa prihlásiť pohľadávky do insolvenčného konania znamená, že jeho prihláška pohľadávky nemôže byť odmietnutá len z dôvodu, že patrí zahraničnému veriteľovi alebo že sa riadi cudzím právom.

25.2. Článok 53 nariadenia zakotvuje právo zahraničného veriteľa prihlásiť pohľadávky do insolvenčného konania, ale pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok stanoví právo členského štátu, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie (*lex fori concursus*) [čl. 7 ods. 2 písm. h) nariadenia], a to v rozsahu, v ktorom *lex fori concursus* nepodlieha derogácii ustanoveniami čl. 53 až čl. 55 nariadenia. Citované články nariadenia tak vo veľkej miere nahrádzajú vnútroštátne pravidlá prihlasovania pohľadávok. To znamená, že právo jednotlivých členských štátov stanovujúce prihlasovanie pohľadávok sa použije len v rozsahu, v ktorom pravidlá prihlasovania nestanovuje nariadenie, a súčasne v rozsahu, ktorý neodporuje dikcii nariadenia. Vnútroštátne právo taktiež nesmie stanoviť prísnejšie pravidlá pre prihlasovanie pohľadávok, ako stanovuje nariadenie.

25.3. Na druhej strane platí, že právo členského štátu, v ktorom sa začalo insolvenčné konanie, stanovuje aj podmienky overovania a schvaľovania pohľadávok [čl. 7 ods. 2 písm. h) nariadenia], pričom nariadenie obsahuje len jednu výnimku, ktorou je právo zahraničného veriteľa predložiť dodatočné dôkazy o existencii a sume ním prihlásenej pohľadávky v prípade, že súd, správca alebo dlžník s právom nakladať s majetkom (*debtor in possession*) (čl. 2 ods. 3 nariadenia) má pochybnosti v súvislosti s touto pohľadávkou (čl. 55 ods. 7 nariadenia). Zároveň podľa recitálu 64 nariadenia by riešenie dôsledkov neúplného vyplnenia štandardných formulárov malo riešiť vnútroštátne právo. Nariadenie nestanovuje povinnosť súdu alebo správcu umožniť zahraničnému veriteľovi opätovné prihlásenie, prípadné doplnenie alebo nahradenie nesprávne alebo neúplne vyplneného formulára (porov. *Ikrényi, I.* Nariadenie o insolvenčnom konaní. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 635 a nasl., resp. s. 662 a nasl.).

26. Zohľadňujúc uvedené na okolnosti prerokovanej veci, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nevyužila možnosť prihlásiť svoju pohľadávkou prostredníctvom štandardného formulára podľa čl. 55 ods. 1 nariadenia, ale, súc zastúpená advokátom, podala prihlášku na formulári podľa zákona o konkurze. Mestský súd pred rozhodnutím o neprihliadaní na podania sťažovateľky ako na prihlášky pohľadávky od sťažovateľky nevyžadoval poskytnutie informácií, ktoré by boli nad rámec údajov vyplývajúcich z ustanovenia čl. 55 ods. 2 nariadenia, resp. dôvodom jeho rozhodnutia nebolo neposkytnutie takýchto informácií sťažovateľkou, ale podanie prihlášky na nesprávnom elektronickom formulári, resp. nesprávne vyplnenie nesprávne zvoleného elektronického formulára. Následky nesprávne alebo neúplne vyplneného formulára rieši v zmysle recitálu 64 nariadenia vnútroštátne právo.

27. Vychádzajúc z uvedeného, nevyhodnotil ústavný súd ako dôvodnú ani námietku sťažovateľky, že mestský súd v napadnutom uznesení nezohľadnil právnu úpravu nariadenia.

28. Prihliadajúc na uvedené skutočnosti, ústavný súd dospel k záveru o dostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia a absencii jeho arbitrárnosti, a teda o jeho ústavnej konformnosti. Napadnuté uznesenie tak nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi jeho obsahom a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

29. Uvedený záver sa vzťahuje aj na namietané porušenie základného práva sťažovateľky vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v predmetnej veci z ustanovenia § 30 ods. 1 zákona o konkurze, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (porov. I. ÚS 319/2023).

30. Pokiaľ sťažovateľka porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o ich porušení, je logické, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (porov. I. ÚS 427/2024).

31. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal a ani osobitným výrokom nerozhodol o jej návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia mestského súdu (porov. napr. I. ÚS 484/2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu